

Jednací řád

Etické komise Českomoravské psychologické společnosti, z. s.

pro vyřizování podnětů a stížností

Obsah

Úvod.....	2
Vymezení pojmů	2
KAPITOLA I. – ZPŮSOBY PŘIJÍMÁNÍ, PROJEDNÁVÁNÍ A VYUŽITÍ PODNĚTŮ	4
KAPITOLA II. – ŘÍZENÍ OHLEDNĚ STÍŽNOSTÍ A VYUŽITÍ STÍŽNOSTÍ	4
1. Vymezení postupů a zásad	5
2. Závazek důvěrnosti a zacházení s informacemi	6
3. Podjatost	6
4. Hrazení nákladů.....	7
5. Celková lhůta řízení ohledně stížností.....	7
6. Přijímání a evidence stížností.....	7
7. Spis	8
8. Rozhodnutí o projednávání, neprojednávání či postoupení stížnosti	9
9. Předběžné šetření, návrh stanoviska Etické komise ČMPS a psychologova reflexe	10
10. Souhrnná zpráva a stanovisko Etické komise ČMPS	12
11. Doporučení a disciplinární opatření	13
12. Odvolání	13
13. Podpora etické citlivosti a rozvoje psychologické profese.....	14
14. Účinnost	14

Úvod

Etická komise Českomoravské psychologické společnosti, z. s. (dále ČMPS) vítá podněty a s otevřeností se staví ke stížnostem jako k možným zdrojům rozvoje psychologické profese včetně zvyšování etické citlivosti jejich členů a široké odborné a laické veřejnosti.

Vychází přitom z Etického kodexu psychologické profese přijatého ČMPS 1. prosince 2017 a z dalších etických vodítek (zejména Metakodexu etiky Evropské federace psychologických asociací¹) a hlásí se k jejich hodnotám a zásadám.

Bere na vědomí, že psychologova etika je vymezována mj. vztahem: „Profesionální chování psychologa musí být posuzováno v rámci jeho **odborné role**, charakterizované **profesionálním vztahem**. **Nerovnováha vědomostí a moci** vždy ovlivňuje profesionální vztahy psychologa s klienty a kolegy. Čím větší je nerovnost v profesionálním vztahu a čím vyšší je závislost klientů, tím silnější je **zodpovědnost** profesionálního psychologa. Odpovědnost psychologa je třeba posuzovat v kontextu **stadia profesionálního vztahu**.“²

Jednací řád upravuje postup Etické komise ČMPS při projednávání a využití podnětů apři řízení ohledně stížností a jejich využití.

Jednacím jazykem Etické komise ČMPS je jazyk český.

Vymezení pojmů

Podnětem se rozumí upozornění, vyjádření a návrhy ohledně psychologické činnosti či oboru obecně. Jako podnět je chápána též stížnost na jednání (postup) konkrétního psychologa, je-li podána anonymně. Za podnět je považována i stížnost, ke které do 30 dnů od jejího podání nebyl poskytnut souhlas stěžující si osoby s předáním stížnosti dotčenému psychologovi a s jeho možností se k obsahu stížnosti vyjádřit. Podnětem je také podání, ke kterému stěžující si osoba do 30 dnů na výzvu Etické komise ČMPS nedoplní upřesnění své stížnosti.

Projednáváním a využitím podnětů se rozumí přijetí a evidence podnětu, návrh opatření a jeho zveřejnění v anonymizované podobě ve Zpravodaji a na webu ČMPS.

---

¹ Viz webové stránky ČMPS (<https://cmmps.cz/>) nebo v rozpracované podobě: G. Lindsay - C. Koene - H. Oevreeide - F. Lang: *Etika pro evropské psychology*. Praha: Triton, Hogrefe – Testcentrum, 2010.

² Pod zde citovaným slovem „profesionální“ rozumíme **pracovní**, tzn. „odborně-etický“. Profesionalita obecně je vymezována hodnotami dané profese a pracovníkovou osobní, profesní a společenskou zodpovědností.

Stížností se rozumí projev nespokojenosti s konkrétním jednáním (postupem) identifikovatelného psychologa vyjádřený konkrétním popisem tohoto jednání (postupu) a podaný identifikovatelnou osobou v písemné listinné podobě.

Písemným souhlasem se rozumí písemné vyjádření souhlasu stěžující si osoby s postoupením stížnosti psychologovi a s tím, že psycholog se k obsahu stížnosti může vyjádřit. Stěžující si může pro poskytnutí souhlasu využít formuláře na webu ČMPS nebo souhlas vyjádřit volně. Souhlas lze zaslat v listinné i elektronické podobě.

Řízením ohledně stížnosti se rozumí přijetí a evidence stížnosti a rozhodnutí o jejím projednávání, neprojednávání či postoupení. V případě rozhodnutí o projednávání se řízením ohledně stížnosti rozumí předběžné šetření, návrh stanoviska Etické komise ČMPS, psychologova reflexe a sestavení souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS.

Stěžující si osoba je osoba, která byla psychologovým jednáním (postupem) přímo dotčena nebo byla jeho přímým svědkem.

Dotčený psycholog je psycholog, vůči jehož jednání či postupu je stížnost vznesena.

Zpráva z předběžného šetření s návrhem stanoviska Etické komise ČMPS obsahuje: věcné jádro stížnosti (konkrétní popis jednání / postupu, vůči němuž je podána stížnost); výstup z písemného vyjádření psychologa, proti jehož jednání (postupu) byla stížnost vznesena; případné výstupy z dalších šetření a návrh stanoviska Etické komise ČMPS včetně uvedení konkrétní opory pro etické rozhodování (Etický kodex psychologické profese, jiná platná etická vodítka anebo žádoucí etický postup).

Souhrnná zpráva se stanoviskem Etické komise ČMPS obsahuje: shrnutí věcného jádra stížnosti (konkrétní popis jednání / postupu, vůči němuž byla podána stížnost); výstupy z písemného vyjádření psychologa, proti jehož jednání (postupu) byla stížnost vznesena, a případné výstupy z dalších šetření; výrok o povaze psychologova jednání (postupu) označeného stížností za neetický; stanovisko Etické komise ČMPS vůči porušení či neporušení Etického kodexu psychologické profese, jiného platného etického vodítka či žádoucího etického postupu tímto jednáním (postupem); doporučení pro etickou reflexi či změnu jednání psychologa; případně návrh nápravných či disciplinárních opatření (viz článek 11 - Doporučení a disciplinární opatření). Souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS obdrží po schválení Radou ČMPS v listinné podobě stěžující si osoba a dotčený psycholog.

Zpravodaj je člen Etické komise ČMPS pověřený řízením ohledně stížnosti od předběžného šetření po souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS.

Hlasování per rollam znamená hlasování mimo zasedání. Rozumí se tím hlasování korespondenčně, emailem, telefonicky či prostřednictvím videokonference.

KAPITOLA I. – ZPŮSOBY PŘIJÍMÁNÍ, PROJEDNÁVÁNÍ A VYUŽITÍ PODNĚTŮ

Podněty jsou přijímány v listinné i elektronické podobě, od identifikovatelných osob nebo anonymně. Projednávány jsou na setkáních Etické komise ČMPS.

Podněty jsou elektronicky evidovány osobou pověřenou Radou ČMPS jako přehled věcných sdělení: datum přijetí a potvrzení přijetí odesílateli, je-li identifikovatelný, obsah podnětu, jeho záměr, datum a způsob věcného anonymizovaného zveřejnění ve smyslu možného zlepšení psychologické činnosti.

U identifikovatelných osob se zjišťuje záměr (účel) podnětu. Jsou informovány o tom, že účelem podnětu není informace pro konkrétního psychologa či případné doporučení ke změně jeho jednání a postupu, jako je tomu u stížnosti. Po dojednání účelu podnětu lze s identifikovatelnou osobou vyjednávat též podobu věcného anonymizovaného zveřejnění výstupu z podnětu.

Některé podněty vyžadují zapojení specialistů na danou oblast.

Přehled o podnětech a jejich koncepční zpracování se zveřejňuje průběžně na stránkách Zpravodaje ČMPS a webových stránkách ČMPS, případně v dalších médiích.

Smyslem projednávání a využití podnětů je podpora etické citlivosti a rozvoje psychologické profese v České republice včetně podpory dialogu s veřejností a odpovědnosti psychologické obce vůči ní. Smyslem není případné doporučení ke změně jednání (postupu) konkrétního psychologa.

KAPITOLA II. – ŘÍZENÍ OHLEDNĚ STÍŽNOSTÍ A VYUŽITÍ STÍŽNOSTÍ

Řízení ohledně stížnosti obsahuje přijetí a evidenci stížnosti a rozhodnutí o jejím projednávání, neprojednávání či postoupení. V případě projednávání obsahuje předběžné šetření, návrh stanoviska Etické komise ČMPS, psychologovu reflexi a souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS.

Využití stížností spočívá v podpoře důvěryhodnosti psychologické profese, etické citlivosti odborné i laické veřejnosti a rozvoje psychologické profese v České republice.

1. Vymezení postupů a zásad

Úplná stížnost obsahuje jednoznačnou identifikaci stěžující si osoby, zejména její jméno a příjmení, bydliště, popř. jinou adresu pro doručování; **písemný souhlas** stěžující si osoby; jednoznačnou identifikaci psychologa, proti jehož jednání (postupu) stížnost směřuje, s uvedením jména, příjmení a adresy pracoviště; vlastní stížnost, nebo její kopii.

Smyslem řízení ohledně stížností a jejich využití je podpora důvěryhodnosti psychologické profese dialogem se stěžujícími si osobami, informace pro etickou reflexi konkrétního psychologa či případné doporučení ke změně jeho jednání a postupů. Smyslem je též podpora etické citlivosti a rozvoje psychologické profese v České republice obecně, mj. anonymizovaným zveřejněním stručného popisu stížnosti a stanoviska Etické komise ČMPS včetně doporučení ve Zpravodaji ČMPS a webových stránkách ČMPS.

Stěžující si osoba písemně vyjádří souhlas (poštou nebo elektronicky) s předáním stížnosti dotčenému psychologovi a s tím, že psycholog se k obsahu stížnosti může vyjádřit. Po celou dobu řízení ohledně stížnosti Etická komise ČMPS komunikuje a spolupracuje se stěžující si osobou. To platí i v případě, že stížnost podává zástupce stěžující si osoby.

Podobně zůstává tím, s kým Etická komise ČMPS po celou dobu komunikuje a spolupracuje, dotčený psycholog, a to i v případě, že se nechá zastupovat.

V případě, že vůči jednání či postupu psychologa vznese stížnost jiný psycholog, je třeba jednotlivě posoudit situaci a její souvislosti s ohledem na bod II. 4 e) Etického kodexu psychologické profese: „Pokud jiný psycholog či kolega porušuje etické zásady, psycholog ho na to upozorní, případně na takové porušování upozorní Etickou komisí.“

Každý člen ČMPS je povinen spolupracovat s Etickou komisí ČMPS, případně s jejím pověřeným členem. U nečlenů ČMPS může Etická komise ČMPS rovněž vydávat po předběžném šetření souhrnnou zprávu včetně stanoviska ke stížnostem. Upozorňuje též psychology – nečleny ČMPS na oblasti vhodné pro etickou reflexi či případně doporučuje změnu sporného etického jednání či postupu, aby podpořila etickou citlivost a rozvoj psychologické profese.

Při řízení ohledně stížností se Etická komise ČMPS opírá o zásady vyřizování stížností, které vycházejí z Etického kodexu psychologické profese, případně o další platná etická vodítka. Hlavní zásadou je **rovný a otevřený přístup k informacím**. Řízení ohledně stížností by mělo být pro stěžující si osobu i pro toho, na jehož jednání (postup) je stížnost mířena, otevřené, transparentní, spravedlivé a nestranné. Zároveň jsou stížnosti během řízení považovány za **důvěrné**. Mezi další zásady patří poctivost, čestnost a svědomitost, neboť ve hře je důvěra veřejnosti. Důvěra může být posilována například zapojováním

laiků do procesu vyřizování stížností dle uvážení a se souhlasem členů Etické komise ČMPS. Pro takové spolupracující osoby platí všechny zásady řízení ohledně stížnosti, zejména závazek důvěrnosti a zacházení s informacemi uvedený v článku 2.

Některé stížnosti vyžadují zapojení specialistů na danou oblast včetně odborníků na právní a etický rámec projednávané věci.

2. Závazek důvěrnosti a zacházení s informacemi

- a. V průběhu řízení ohledně stížnosti je stížnost považována za důvěrnou s výjimkou tématu stížnosti v obecné rovině.
- b. Ke stížnosti přistupuje Etická komise ČMPS v dobré víře. To znamená, že vychází ze znění stížnosti. Vyjádření stěžující si osoby nezpochybňuje a nežádá důkazy, kterými by stěžující si osoba musela svoje tvrzení dokládat.
- c. Osobní údaje jsou při řízení ohledně stížnosti shromažďovány nahodile, proto se na ně nevztahuje zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
- d. Členové Etické komise ČMPS, případní přizvaní specialisté či laici na řízení ohledně konkrétní stížnosti i členové Rady ČMPS se k osobním údajům obou stran stížnosti a případným údajům obsaženým ve stížnosti a týkajících se třetích stran chovají tak, aby je dostatečně chránili s ohledem na ochranu osobnosti, cti a lidské důstojnosti. Všichni výše jmenovaní podepisují **závazek důvěrnosti**.
- e. Listinná forma stížnosti je osobou pověřenou Radou ČMPS naskenována do elektronické podoby a zaslána do heslem chráněného a členy Etické komise ČMPS sdíleného webového prostoru.
- f. Po ukončení každého jednotlivého případu – stížnosti, to znamená po odeslání souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS stěžující si osobě a dotčenému psychologovi, je celý spis uložen osobou pověřenou Radou ČMPS v kanceláři ČMPS (podrobně viz článek 7 - Spis).

3. Podjatost

- a. Z řízení o stížnosti je vyloučen člen Etické komise ČMPS, u něhož lze mít důvodnou domněnku podjatosti pro jeho poměr k projednávané věci, k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům.
- b. Podjatost člena Etické komise ČMPS je povinen neprodleně oznámit tento člen sám. Jeho prohlášení bude zaznamenáno do zápisu o řízení. V případě podjatosti předsedy schvaluje návrh opatření a hlasuje místopředseda nebo jiný určený člen Etické komise ČMPS.

- c. Námitku podjatosti může podat dotčený psycholog Radě ČMPS do 14 dnů od vyrozumění psychologa o přijetí stížnosti. Námitku podjatosti může podat i stěžující si osoba. O námitce musí Rada ČMPS rozhodnout na svém nejbližším zasedání. Rozhodnutí bude zaznamenáno do zápisu o řízení a budou o něm informováni ti, kdo námitku podjatosti podali.
- d. Pokud je vznesena stížnost na člena Etické komise ČMPS, jsou považováni za podjaté všichni zbývající členové Etické komise ČMPS. V tom případě se stížnost postupuje k dalšímu projednání Radě ČMPS.
- e. Pokud se podjatostí sníží počet členů Etické komise ČMPS oprávněných hlasovat pod hranici nadpoloviční většiny, stížnost se postupuje k dalšímu projednání Radě ČMPS.

4. Hrazení nákladů

Náklady řízení ohledně stížností vzniklé členům Etické komise ČMPS jsou hrazeny z rozpočtu ČMPS. Náklady vzniklé stěžující si osobě a dotčenému psychologovi si tyto osoby hradí samy.

5. Celková lhůta řízení ohledně stížností

Etická komise ČMPS postupuje tak, aby její souhrnná zpráva se stanoviskem byla postoupena Radě ČMPS **do šesti měsíců** ode dne přijetí stížnosti.

Zpravidla do **sedmi měsíců** obdrží stěžující si osoba a dotčený psycholog souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS schválenou Radou ČMPS. Případná disciplinární opatření jsou v pravomoci Rady ČMPS (viz článek 11- Doporučení a disciplinární opatření).

6. Přijímání a evidence stížností

- a. Postup pro podávání stížností je uveden na webových stránkách Českomoravské psychologické společnosti (<https://cmpsy.cz/?page=ekpsy-cmps>).
- b. Stížnosti přijímá Rada ČMPS, resp. Etická komise ČMPS, pouze v listinné písemné formě s datem, plným jménem, podpisem a adresou stěžující si osoby a plným jménem a adresou pracoviště toho, na jehož jednání či postup je stížnost podávána.
- c. Stěžující si osoba dostane **do 14 dnů** od přijetí stížnosti vyrozumění od osoby pověřené Radou ČMPS, že Rada stížnost obdržela. V případě neúplné stížnosti je stěžující si osoba vyzvána k doplnění chybějících náležitostí.
- d. Pokud z nějakého důvodu nemůže stěžující si osoba chybějící náležitosti ke stížnosti poskytnout do **30 dnů** od doby, kdy k tomu byla vyzvána, bude stížnost projednávána jako podnět.

- e. Úplnou stížnost pověřená osoba zaeviduje, založí spis a předá stížnost do **14 dnů** Etické komisi ČMPS.
- f. Rada ČMPS může rozhodnout, že projednávání stížností na vymezenou dobu pozastaví. Přijímání a evidence stížností v takovém případě pokračuje. K projednávání stížností dochází s odstupem a v chronologickém pořadí. Celková lhůta řízení ohledně stížnosti se prodlouží o dobu, na kterou bylo projednávání pozastaveno.

7. Spis

Osoba pověřená Radou ČMPS evidencí stížnosti založí na každý řešený případ spis.

Spis obsahuje:

- a. evidenční číslo stížnosti a datum obdržení stížnosti;
- b. jednoznačnou identifikaci stěžující si osoby, zejména její jméno a příjmení, bydliště, popř. jinou adresu pro doručování;
- c. písemný souhlas stěžující si osoby, ve kterém souhlasí s postoupením stížnosti psychologovi a s jeho možností se k obsahu stížnosti vyjádřit;
- d. jednoznačnou identifikaci psychologa, proti jehož jednání (postupu) stížnost směřuje, s uvedením jména, příjmení a adresy pracoviště;
- e. vlastní stížnost, nebo její kopii;
- f. vyjádření dotčeného psychologa; pokud se ke stížnosti nevyjádří, pak kopii žádosti o vyjádření a dokladu o odeslání této žádosti;
- g. výstupy z předběžného šetření zachycené v souhrnné zprávě se stanoviskem Etické komise ČMPS;
- h. ostatní materiály, zápisy z jednání;
- i. souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS, potvrzení o schválení souhrnné zprávy a stanoviska Etické komise ČMPS Radou ČMPS včetně jejího případného rozhodnutí o disciplinárním opatření;
- j. potvrzení (poštovní podací lístek) o odeslání souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS stěžující si osobě a dotčenému psychologovi;
- k. seznam všech očíslovaných listin dle pořadí.

Spis je podkladem a dokladem práce Etické komise ČMPS. Bez bodů b., c., d., e. nemůže být spis založen a stížnost je převedena do kategorie *Podněty*.

Zpravodaj je povinen **do jednoho měsíce** od odeslání souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS stěžující si osobě a dotčenému psychologovi zaslat originál spisu k **archivaci** Radě ČMPS.

Po ukončení každého jednotlivého případu – stížnosti je celý spis uložen po dobu pěti let v kanceláři ČMPS v zamykatelné skříni, k níž má přístup pouze osoba pověřená Radou ČMPS. Skartační lhůta se počítá od 1. ledna roku následujícího od vyřízení/uzavření spisu. Uplynutím odvolací lhůty 30 dnů po doručení souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS stěžující si osobě a dotčenému psychologovi je smazána naskenovaná forma stížnosti ve sdíleném, heslem chráněném webovém prostoru Etické komise ČMPS.

8. Rozhodnutí o projednávání, neprojednávání či postoupení stížnosti

Etická komise ČMPS rozhodne **do 21 dnů** od obdržení stížnosti od Rady ČMPS, zda:

- a. Stížnost bude projednávána. Stěžující si osoba o tom dostane písemné vyrozumění. Pokud si stěžující osoba přeje, aby byl informován též její případný zástupce, bude od stěžující si osoby požadován písemný souhlas s předáváním informací zástupci. Při zastupování budou vždy jednotlivě posuzována rizika v oblasti důvěrnosti a zacházení s informacemi.
- b. Stížnost nebude projednávána. Stěžující si osoba o tom dostane písemné vyrozumění.

Stížnost nebude projednávána v případech, pokud:

- Není obsahově dostatečně specifikována nebo je její podstata nejasná anebo ji z obdobného důvodu nelze posoudit. V tom případě požádá Etická komise ČMPS o doplnění stížnosti. Nezareaguje-li stěžující si osobana žádost o doplnění nebo o informace do **30 dnů**, spis se uzavře a stížnost je převedena do kategorie *Podněty*.
- Je stížnost na psychologovo jednání (postup) podána s časovým odstupem od skončení tohoto jednání (postupu) delším než dva roky. V tomto případě bude projednávána jako podnět. V případech hodných zvláštního zřetele může Etická komise ČMPS po schválení Radou ČMPS projednat stížnost i po uplynutí této lhůty.

Etická komise ČMPS má dohodu s Asociací klinických psychologů a Asociací manželských a rodinných poradců. V případě, že obdrží stížnost na psychologa, který je členem jedné z těchto organizací, postoupí stížnost jejich etické komisi. Etická komise ČMPS má možnost projednávat jí adresovanou stížnost, která již byla projednávána jinde, rozhodne-li se tak.

9. Předběžné šetření, návrh stanoviska Etické komise ČMPS a psychologova reflexe

Pokud je rozhodnuto o projednávání stížnosti (viz bod 8 a.), předseda nebo místopředseda Etické komise ČMPS pověří člena Etické komise ČMPS – zpravodaje provedením předběžného šetření a dalšími kroky řízení ohledně stížnosti.

Některé stížnosti vyžadují zapojení specialistů na danou oblast. Etická komise ČMPS je oprávněna v rámci předběžného šetření požádat o spolupráci odborníka nebo odborníky a zadat jim otázky důležité pro další postup. Všichni jmenovaní se pak řídí tímto Jednacím řádem.

Zpravodaj:

- a. Vyžádá si souhlas (poštou nebo elektronicky) stěžující si osoby, zda může při komunikaci využívat elektronickou poštu. Následně stěžující si osobu požádá o upřesnění či schválení věcného jádra stížnosti.
- b. Informuje písemně dotčeného psychologa o stížnosti na jeho postup či jednání. Vyžádá si souhlas (poštou nebo elektronicky), zda může při komunikaci využívat elektronickou poštu. Následně mu zašle upřesněné věcné jádro stížnosti. V případě psychologova zájmu o celé znění stížnosti mu stížnost zašle v plném znění. Vyžádá si psychologovo **písemné vyjádření** k věcnému jádru stížnosti do **21 dnů** od jeho zaslání. Doporučí mu přitom, aby stížnost bral jako možnou odezvu na svoji práci a aby ve svém vyjádření popsal srozumitelně svoje úvahy, aniž by druhé obviňoval či na ně útočil.³
- c. Shromáždí vyjádření obou stran pro zprávu z předběžného šetření a návrh stanoviska, případně provede další potřebná šetření.
- d. Do **2 měsíců** od pověření vypracuje zpravodaj **zprávu z předběžného šetření s návrhem stanoviska Etické komise ČMPS.**
- e. Zpravodaj neodkladně předá zprávu z předběžného šetření s návrhem stanoviska všem členům Etické komise ČMPS k připomínkování.

Pokud dotčený psycholog reaguje odmítnutím spolupráce s Etickou komisí ČMPS, postupuje Etická komise ČMPS dále bez jeho spolupráce tak, aby mohla co nejkonkrétněji odpovědět stěžující si osobě a odborné veřejnosti dát obecná vodítka ke zvýšení etické citlivosti a rozvoji psychologické profese.

---

³ Viz G. Lindsay - C. Koene - H. Oevreeide - F. Lang: *Etika pro evropské psychology*. Praha: Triton, Hogrefe – Testcentrum, 2010. Dodatek 4: Konfrontace se stížností.

- f. Členové Etické komise ČMPS připomínkují zprávu z předběžného šetření s návrhem stanoviska ve lhůtě **5** pracovních dní. Připomínky zpravodaj zpracovává.
- g. Zprávu z předběžného šetření s návrhem stanoviska Etické komise ČMPS a se zpracovanými připomínkami členů Etické komise ČMPS pošle zpravodaj dotčenému psychologovi, aby psycholog měl možnost se **vyjádřit osobně na zasedání Etické komise ČMPS nebo zaslat vyjádření písemně a svoje jednání (postup) reflektovat**.
- h. Dotčený psycholog je **písemně přizván** na zasedání Etické komise ČMPS nejméně **21 dnů před jeho konáním**. Zprávu z předběžného šetření s návrhem stanoviska Etické komise ČMPS a zpracovanými připomínkami obdrží **nejpozději týden** před zasedáním. Hlavním důvodem přizvání psychologa a cílem osobního setkání s ním je – kromě obecné možnosti se ke stížnosti a jejímu projednávání vyjádřit - **posílení etické reflexe při vzájemné rozpravě**.

Osobní setkání s dotčeným psychologem trvá na zasedání Etické komise ČMPS třicet až šedesát minut. Mohou se ho účastnit všichni přítomní členové Etické komise ČMPS kromě těch, u nichž by mohla platit domněnka podjatosti.

Setkání se zaměřuje na **reflexi vztahu, cílů a procesu psychologovy spolupráce** se stěžující si osobou.⁴

Nechce-li se dotčený psycholog dostavit k jednání Etické komise ČMPS osobně ani se ke zprávě z předběžného šetření a k návrhu stanoviska Etické komise ČMPS vyjádřit písemně, lze dospět k formulaci souhrnné zprávy a ke konečné formulaci stanoviska Etické komise ČMPS i bez jeho přítomnosti a bez jeho vyjádření.

Nemůže-li se psycholog k jednání Etické komise ČMPS dostavit osobně, je mu nabídnuta účast na dalším zasedání. Pokud se nemůže zúčastnit ani dalšího zasedání a nezašle do jeho termínu své písemné vyjádření, lze dospět k formulaci souhrnné zprávy a ke konečné formulaci stanoviska Etické komise ČMPS i bez jeho přítomnosti a bez jeho vyjádření.

---

⁴ Podle povahy případu proto pravděpodobně zazní tyto anebo podobné otázky: *Jak rozumíte tomu, že na vaše jednání / váš postup byla podána stížnost? Jak vnímáte vztah (pracovní spojení) s tím, kdo vyjádřil nespokojenost s vaším jednáním či postupem (byl jím osobně dotčen anebo byl jeho svědkem)? Jaká byla podle vás míra vzájemné důvěry? Jak výrazná byla podle vás nerovnováha vědomostí a moci mezi vámi a vaším klientem, případně mezi vámi a tím, kdo vyjádřil nespokojenost s vaším jednáním či postupem (byl jím osobně dotčen nebo byl jeho svědkem)? Jaký měla vaše spolupráce cíl? Kdo ji zadával a proč? Koho jste vnímal jako svého klienta, komu jste se především ze své práce zodpovídal? Kdo vás za tuto práci platil? Byla spolupráce upravena písemnou dohodou? Kdo byly strany této dohody? Jak probíhal proces spolupráce? V jaké jeho fázi (v jakých souvislostech) podle vás vznikl důvod ke stížnosti na vaše jednání či na váš postup? Co jste ze stížnosti a jejího projednávání vyvodil pro vaši další praxi zvláště v oblasti pracovního spojení, tedy vztahu, procesu a cílů spolupráce?*

10. Souhrnná zpráva a stanovisko Etické komise ČMPS

Na základě projednávání zprávy z předběžného šetření s návrhem stanoviska vzniká souhrnná zpráva včetně stanoviska Etické komise ČMPS a jejích doporučení pro postup (jednání) konkrétního psychologa a včetně případného návrhu disciplinárních opatření.

- a. V případě závažného porušení Etického kodexu psychologické profese, jiného platného etického vodítka či žádoucího etického postupu navrhne Etická komise Radě ČMPS disciplinární opatření (viz článek 11 - Doporučení a disciplinární opatření).
- b. Souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS vůči porušení či neporušení Etického kodexu psychologické profese, jiného platného etického vodítka či žádoucího etického postupu psychologovým jednáním (postupem), doporučení pro etickou reflexi či změnu jednání psychologa a případný návrh disciplinárních opatření musí schválit nadpoloviční většina členů Etické komise ČMPS oprávněných hlasovat. Předseda je povinen hlasovat vždy s výjimkou jeho podjatosti. Schvalování souhrnné zprávy členy Etické komise ČMPS se děje zpravidla hlasováním per rollam. Pokud zpráva není schválena, zapracuje zpravodaj připomínky, případně doplní šetření a postup se opakuje.

Do 7 dnů od schválení souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS ji zpravodaj odešle v elektronické podobě pověřenému členu Rady ČMPS.

- c. Rada ČMPS se k souhrnné zprávě se stanoviskem Etické komise ČMPS vyjádří do **14 dnů**.
- d. Zpravodaj Radou odsouhlasenou souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS vytiskne, podepíše a do **14 dnů** ji **doporučeně v listinné podobě** odešle stěžující si osobě a dotčenému psychologovi.
- e. Pokud Rada ČMPS souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise neodsouhlasí a pokud se nepodaří ke shodnému stanovisku dojít ve stanoveném termínu, zpravodaj oznámí tuto skutečnost do **14 dnů** stěžující si osobě a dotčenému psychologovi. Informuje oba o dalších krocích stanovených Radou ČMPS včetně toho, jak dlouho budou trvat.
- f. Schválenou a odeslanou souhrnnou zprávu se stanoviskem Etické komise ČMPS zakládá osoba pověřená Radou ČMPS do spisu (viz článek 7 - Spis).
- g. Po schválení a odeslání souhrnné zprávy se stanoviskem Etické komise ČMPS připraví zpravodaj anonymizovaný stručný popis stížnosti a stanoviska Etické komise ČMPS včetně doporučení pro Zpravodaj ČMPS a webové stránky ČMPS.

11. Doporučení a disciplinární opatření

Pokud došlo k porušení Etického kodexu psychologické profese, jiného platného etického vodítka či žádoucího etického postupu, navrhne Etická komise ČMPS přiměřená opatření podle míry závažnosti tohoto porušení.

- a. Pokud šlo o méně závažné porušení a dotčený psycholog svoje etické pochybení nahlédne, může Etická komise ČMPS uznat, že samotné řízení ohledně stížnosti splnilo svůj účel. Nebo doporučí dotčenému psychologovi zaměřit se na vybrané oblasti etické reflexe, změnit konkrétní profesní postupy, případně si doplnit vzdělání odpovídající jeho roli (např. výzkumníka, poradce či terapeuta atp.).
- b. Při vážném porušení Etického kodexu psychologické profese, jiného platného etického vodítka či žádoucího etického postupu navrhne Etická komise ČMPS disciplinární opatření, jako je důtka; pozastavení členství v ČMPS; zrušení členství v ČMPS.
- c. Pokud Rada ČMPS návrh disciplinárních opatření schválí, pošle oběma stranám stížnosti souhrnnou zprávu s rozhodnutím Rady ČMPS. Po uplynutí lhůty k odvolání disciplinární opatření uskuteční.
- d. Pokud Rada ČMPS návrh disciplinárních opatření Etické komise ČMPS neodsouhlasí, postupuje v souladu s bodem 10. e.

12. Odvolání

Proti souhrnné zprávě se stanoviskem Etické komise ČMPS se obě strany (stěžující si osoba i dotčený psycholog) mohou do **třiceti dnů** od doručení stanoviska Etické komise ČMPS **písemně v listinné podobě** odvolat k Radě ČMPS.

Proti rozhodnutí Rady ČMPS o disciplinárních opatřeních a jejich uskutečnění se obě strany (stěžující si osoba i dotčený psycholog) mohou do **třiceti dnů** od doručení rozhodnutí Rady ČMPS **písemně v listinné podobě** odvolat k předsedovi Rady ČMPS.

Po přijetí odvolání bude ustavena tříčlenná Odvolací komise ČMPS. Jejími členy mohou být též bývalí členové Etické komise ČMPS. Členem Odvolací komise ČMPS nesmí být osoba, která se podílela na řízení ohledně předmětné stížnosti anebo na rozhodnutí o disciplinárních opatřeních a jejich uskutečnění anebo se daného řízení a rozhodování neúčastnila z důvodu podjatosti. Stávající Etická komise ČMPS anebo Rada ČMPS poskytne Odvolací komisi potřebnou součinnost.

Odvolání je možné přijmout převážně tam, kde se objevily nové informace o jednání či postupu, vůči nimž byla vznesena stížnost, nebo kde nebyl dodržen dohodnutý postup předběžného šetření.

Všechny strany zúčastněné na odvolání se řídí tímto Jednacím řádem.

13. Podpora etické citlivosti a rozvoje psychologické profese

Souhrnná zpráva se stanoviskem Etické komise ČMPS a doporučeními či návrhem disciplinárních opatření pro konkrétního psychologa je důvěrným materiálem. Není určena ke zveřejňování. Důvěrné zacházení se souhrnnou zprávou chrání čest a důstojnost obou stran stížnosti – stěžující si osoby i dotčeného psychologa.

Anonymizovaný přehled o podnětech a stížnostech a jejich koncepční zpracování se pravidelně zveřejňuje na stránkách Zpravodaje ČMPS a webových stránkách ČMPS, případně v dalších médiích. K uveřejnění nemůže dojít před uplynutím lhůty k odvolání a před případným rozhodnutím o odvolání.

14. Účinnost

Tento Jednací řád Etické komise Českomoravské psychologické společnosti nabyl účinnosti po schválení Radou ČMPS dne 19. 11. 2020.

Etická komise ČMPS ve složení:

Bohumila Baštecká (konzultantka), Zora Dušková, Petra Hackerová, Jiří Loučný, Matěj Mičulka, Olga Pechová, Petra Špačková, Lenka Vybíralová